

KIRSTUKAI

Lietuvoje ir Lenkijoje

KAS YRA KIRSTUKAS?

Kirstukai yra labai maži žinduoliai, dažnai painiojami su pelėmis. Tačiau jie nėra graužikai! Kirstukai priklauso vabzdžiaėdžių gyvūnų grupei ir minta vabzdžiais, sliekais, vorais bei kitais smulkiais bestuburiais, o kai kurios jų rūšys gali medžioti ir labai smulkus stuburinius gyvūnus. Jų snukutis ilgas ir smailas, akys mažos, o medžiagų apykaita labai greita, todėl kirstukai turi nuolat maitintis.

DAŽNIAUSIOS KIRSTUKŲ RŪŠYS LIETUVOJE

Lietuvoje dažniausiai aptinkamos šios rūšys:

1

Paprastasis kirstukas

Sorex araneus

Dažniausia rūšis. Gyvena miškuose, pievose ir soduose. Gali suėsti beveik tiek maisto, kiek pats sveria.

2

Mažasis kirstukas

Sorex minutus

Vienas mažiausių Lietuvos žinduolių, sveriantis vos 2–7 gramus. Dažniau aptinkamas drėgnose vietose.

3

Vandeninis kirstukas

Neomys fodiens

Puikiai plaukioja. Gyvena prie upelių, tvenkinių ir pelkių.

Mokslininkai pastaraisiais metais Lietuvoje aptiko ir retų rūšių, pavyzdžiui, taiginį bei baltadantį kirstukus.

ĮDOMŲS FAKTAI

Kirstukų širdis plaka labai greitai. Kai kurių rūšių širdies ritmas gali viršyti 1000 dūžių per minutę, todėl jų organizmas sunaudoja daug energijos.

Kai kurie kirstukai turi nuodingų seilių, kurios padeda sugauti grobį. Vandeninis kirstukas laikomas vienu iš nedaugelio nuodingų Europos žinduolių.

Kirstukai nuolat turi maitintis. Dėl labai greitos medžiagų apykaitos net ir nedidelis maisto trūkimas gali būti pavojingas jų gyvybei.

Vandeninis kirstukas puikiai plaukioja ir nardo: jis gali medžioti vabzdžių lervas, smulkus vėžiagyvius, moliuskus bei kitus vandens gyvūnus po vandeniu.

Kirstukai yra vieni aktyviausių smulkiųjų žinduolių – jie retai ilsisi ir didžiąją paros dalį praleidžia ieškodami maisto.

KIRSTUKO PĖDSAKAIS

1. TIESA AR MELAS?

Parašyk T (tiesa) arba M (melas).

1. Kirstukai yra graužikai. _____
2. Vandeninis kirstukas gerai plaukioja. _____
3. Mažasis kirstukas yra viena mažiausių rūšių. _____
4. Kirstukai minta vabzdžiais. _____
5. Lietuvoje gyvena tik viena kirstukų rūšis. _____

2. UŽBAIK SAKINIUS.

1. Kirstuko snukutis yra _____.
2. Kirstukai dažniausiai minta _____.
3. Vandeninis kirstukas gyvena prie _____.
4. Paprastasis kirstukas yra _____ kirstukų rūšis Lietuvoje.

3. RASK SKIRTUMUS.

Pažymėk ✓ kam priklauso požymis - pelei ar kirstukui.

Požymis

Pelė

Kirstukas

Minta grūdais

☐☐

Minta vabzdžiais

☐☐

Priklauso graužikams

☐☐

Turi ilgą smailų snukutį

☐☐

4. PASIRINK TEISINGĄ ATSAKYMĄ.

Kodėl kirstukai naudingi gamtai?

- A. Jie naikina vabzdžius ir kitus smulkius gyvūnus.
- B. Jie stato lizdus medžiuose.
- C. Jie apdulkina gėles.
- D. Jie augina grybus.

5. PAŽYMĖK TEISINGUS TEIGINIUS.

- A. Kirstukai yra žinduoliai.
- B. Kirstukai priskiriami graužikams.
- C. Vandeninis kirstukas gerai plaukioja.
- D. Kirstukai yra didesni už kates.
- E. Kirstukai minta vabzdžiais.

1. PASIRINK TEISINGĄ ATSAKYMĄ.

1.1. Kuo daugiausia minta kirstukai?

- A. Žole ir lapais.
- B. Vabzdžiais ir kitais smulkiais gyvūnais.
- C. Uogomis.
- D. Žuvimis.

1.2. Kuri kūno dalis padeda kirstukui ieškoti maisto?

- A. Ilgas smailus snukutis.
- B. Didelės ausys.
- C. Plati uodega.
- D. Sparnai.

1.3. Kur dažniausiai gyvena vandeninis kirstukas?

- A. Dykumoje.
- B. Aukštuose kalnuose.
- C. Prie vandens telkinių.
- D. Miestų centruose.

1.4. Kam priskiriami kirstukai?

- A. Paukščiams.
- B. Žinduoliams.
- C. Ropliams.
- D. Varliagyviams.

2. SUJUNK PORAS.

Rūšis

1. Paprastasis kirstukas

2. Mažasis kirstukas

3. Vandeninis kirstukas

Apibūdinimas

A. Vienas iš mažiausių žinduolių

B. Dažniausiai aptinkama rūšis

C. Puikiai plaukioja

3. UŽPILDYK LENTELĘ.

Parašyk T (tiesa) arba M (melas).

Teiginys

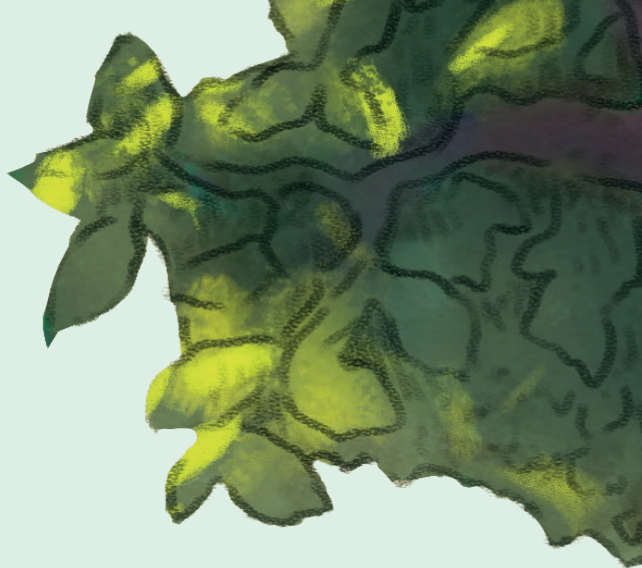
Kirstukai yra žinduoliai. _____

Kirstukai deda kiaušinius. _____

Vandeninis kirstukas moka plaukti. _____

Kirstukai yra labai dideli gyvūnai. _____

Kirstukai minta vabzdžiais. _____

4. PERSKAITYK IR ATSAKYK.

Kirstukai yra maži žinduoliai. Jie gyvena miškuose, pievose, pelkėse ir prie vandens telkinių. Kirstukai daugiausia minta vabzdžiais, sliekais ir vorais. Vandeninis kirstukas puikiai plaukioja ir gali nardyti.

Klausimai

1. Kokiai gyvūnų grupei priklauso kirstukai?

A. Paukščiams B. Žinduoliams C. Ropliams

2. Kuo minta kirstukai?

A. Vabzdžiais B. Žole C. Sėklomis

3. Kur gali gyventi kirstukai?

A. Tik miškuose B. Tik prie vandens C. Įvairiose vietose

4. Kuris kirstukas geriausiai prisitaikęs prie vandens?

A. Paprastasis B. Mažasis C. Vandeninis

5. „KAS AŠ ESU?“

Perskaityk aprašymą ir parašyk rūšį.

1. Esu dažniausiai Lietuvoje sutinkama kirstukų rūšis.

A. Paprastasis kirstukas B. Vandeninis kirstukas C. Mažasis kirstukas

2. Esu viena mažiausių žinduolių rūšių Europoje.

A. Paprastasis kirstukas B. Mažasis kirstukas C. Vandeninis kirstukas

3. Mėgstu gyventi prie upelių ir tvenkinių.

A. Vandeninis kirstukas B. Paprastasis kirstukas C. Mažasis kirstukas

6. SKAIČIAVIMO UŽDUOTIS.

Kirstukas per dieną suėda maisto kiekį, kuris prilygsta jo kūno masei.

Jei kirstukas sveria 12 gramų, kiek gramų maisto jis gali suėsti per:

1 dieną? 3 dienas? 7 dienas?

Pažymėk teisingą atsakymą.

A. 12 g, 36 g, 84 g

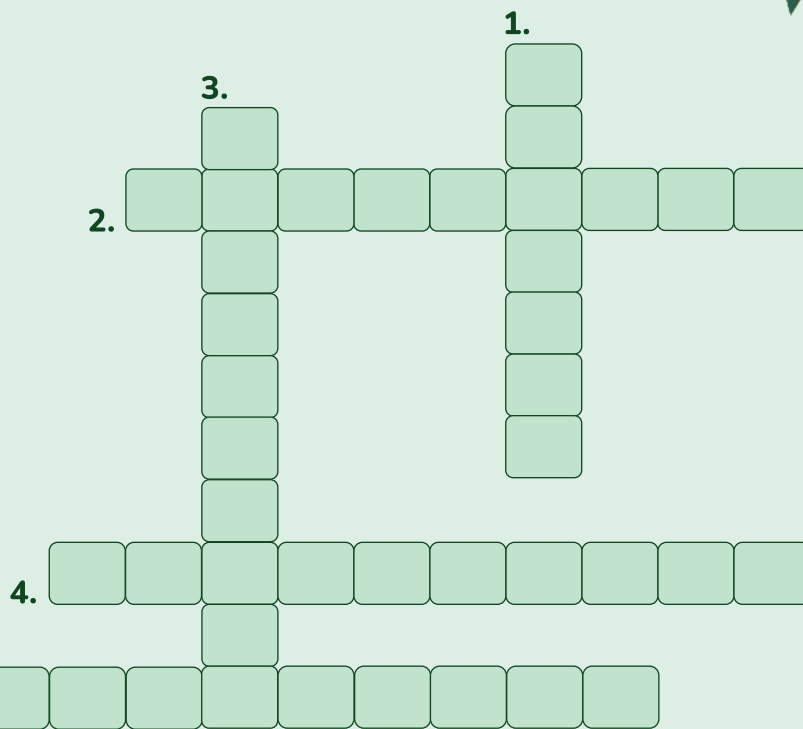
B. 12 g, 24 g, 72 g

C. 10 g, 30 g, 70 g

7. KRYŽIAŽODŽIO KLAUSIMAI.

1. Mažiausia Lietuvoje gyvenanti rūšis.
2. Kirstukų mėgstamas maistas.
3. Rūšis, kuri gerai plaukioja.
4. Gyvūnų klasė, kuriai priklauso kirstukai.
5. Dažniausia rūšis Lietuvoje.

8. KŪRYBINĖ UŽDUOTIS.

Sukurk „Kirstuko pasą“. Užrašyk:

- rūšies pavadinimą;
- gyvenamąją vietą;
- mėgstamą maistą;
- įdomius faktus;
- nupiešk gyvūną.

KIRSTUKO PASAS

MANO PORTRETAS

RŪŠIES PAVADINIMAS

AŠ GYVENU

MĖGSTU VALGYTI

SUPERGALIOS

